

11. marts 2015

Danske Naturparker – Appendiks til kriterium 7

Mærkningsordningen Danske Naturparker bygger på 10 kriterier. Der har vist sig et behov for en uddybning af kriterium 7: *”Naturparken skal forankres lokalt gennem borgerinddragelsesprocesser”*.

Frivilligt og på forkant

Etablering af en naturpark skal hvile på et princip om frivillighed og forudsætter bred lokal opbakning – herunder ikke mindst fra de berørte lodsejere.

Derfor skal naturparkens afgrænsning, planer og projekter udarbejdes efter forudgående drøftelse med de berørte parter, foreninger og lodsejere, som har en væsentlig interesse i parken. Borger- og lodsejerinddragelse bør startes så tidligt op som muligt i processen. Hensigten er på den måde på bedste vis at sikre princippet om frivillighed, realiseringsmulighed og bred lokal opbakning, som er en forudsætning for naturparkens og projekternes forankring til lodsejerne, borgerne og de frivillige foreninger.

Der er mange aktører og interesser på spil i en naturpark. Her kan nævnes interesser i naturpleje, friluftsliv, kulturværdier og bæredygtig turisme, ejerinteresser samt interessen for erhvervs- og lokaludvikling. Projekternes succes afhænger af velfungerende samarbejdsprocesser, partnerskaber og koordination mellem de lokale aktørgrupper – såvel private som offentlige.

Det lokale udgangspunkt sætter niveauet

Der er i mærkningsordningen ikke fastsat krav for mængden og typen af borgerinddragelsesaktiviteter, idet naturparkernes behov vil være forskellige:

- I nogle områder har der været en proces i gang i længere tid end i andre. Man har måske allerede gennemført en pilotproces, med henblik på at blive nationalpark, naturpark eller certificeret efter en anden ordning (Europarc, Geopark, m.v.). Andre steder er ideen om en naturpark helt ny.
- I nogle områder er der mange små private lodsejere, mens der i andre områder er få store lodsejere.
- I nogle områder er lodsejerne overvejende private, mens det i andre områder er forskellige offentlige myndigheder, der administrerer arealerne.
- I nogle områder er der allerede etableret en samarbejdsstruktur, med lokale brugergrupper og brugerråd, som inddrages i forvaltnings- og udviklingsprocesser. Andre steder er tanken om en naturpark og tværgående samarbejdsprocesser helt ny.
- Osv.

En egentlig borgerhøring af naturparkplanen kan ofte være hensigtsmæssig, så alle relevante aktører har mulighed for at gøre opmærksom på sig selv og deres interesser. Dog kan det nogle steder være

mere hensigtsmæssigt at inddrage og gå i direkte dialog med de allerede etablerede brugergrupper, frivillige foreninger og lodsejere, som ejer arealer i naturparken, eller kan bidrage med specifik lokal viden og god lokal forankring af projekter og processer. Det er også vigtigt, at der fra start af skabes gode relationer til de mere formelle og veletablerede borgerinddragelsesinitiativer, som f.eks. det Grønne Råd i kommunen.

Det kan på samme måde være hensigtsmæssigt og nødvendigt, at der etableres forskellige former for partnerskaber med større private eller offentlige aktører og lodsejere (f.eks. den lokale naturstyrelse, den lokale "forsvarsmyndighed" eller de lokale godser), hvor særlige problemstillinger, projekter eller udviklingsmuligheder kan drøftes, som kræver at specialiseret viden, ressourcer eller velvillighed stilles til rådighed.

Naturparken skal med andre ord kunne dokumentere, at omfanget og typen af borgerinddragelse er passende for området.